

Syyhy

Syyhyn aiheuttaa syyhypunkki, joka yleensä tarttuu ihokosketuksessa, mutta myös esimerkiksi yhteisissä vuodevaatteissa nukkumalla. Leviäminen rajoittuu tavallisesti läheisessä, pitkäkestoisessa kontaktissa olleisiin, kuten perheenjäseniin ja seksikumppaneihin. Syyhyn oireet ilmenevät hitaasti, n. 4 (-8) vk kuluessa. Iholla näkyy pieniä vesirakkuloita, näppylöitä ja raapimisjälkiä, tavallisimmin sormien välissä, ranteissa, kyynärvarren etupinnalla, kainaloissa, nilkoissa ja genitaalialueilla. Vasta oireileva potilas aiheuttaa merkittävän tartuntariskin. Syyhypunkki säilyy hengissä ihon ulkopuolella 2-3 vrk. Syyhyyn löytyy tehokas hoito.

Ns. karstasyyhyypotilas on erityisen tartuttava, sillä syyhypunkteja on runsaasti. Tartuntoja voi tapahtua lyhyessäkin ihokontaktissa, myös ympäristön välityksellä (esim. vaatteet, vuodevaatteet, hoitovälineet, pyyhkeet, huonekalut).

Syyhy voi aiheuttaa laitosepidemioita. Tällöin lähteenä on yleensä ollut laaja-alaista karstasyyhyä sairastava vanhus, jonka diagnoosi on viivästynyt.

	Syyhy, yksi potilas	Yleistynyt, nk karstasyyhy (ihotautilääkärin dg.)	Syyhyä useammassa huoneessa/ potilaalla ja henkilökuntaan kuuluvalla
Varotoimet, Kesto -1h huone -Suojakäsineet ja ker- takäyttöinen suoja- takki kun koskete- taan potilaan ihoa, vaatteita tai vuodevaatteita. Suojakäsineet on tär- keä pukea suojatakin hihojen päälle, ran- teiden yli.	Kosketusvarotoimet 24h ensimmäisen hoitoker- ran loppumisesta	Kosketusvarotoimet kunnes potilas saanut kaksi hoitoa viikon välein	Kosketusvarotoimet aina hygieniahoitajan/ in- fektioalääkärin konsultaatio
Potilas- ja vuode- vaatteet	Hoidon aikana vaihdetaan potilas- ja vuodevaatteet, myös peitto. Potilas- ja vuodevaatteet pakataan ensin itsesulavaan pyykkipussiin ja sitten keltaiseen muoviseen pyykkipussiin. Pyykkipussiin merkitään syyhy. Potilaan omat vaatteet pestään kotona tai suljetaan muovipussiin 3 vrk:n ajaksi		Erillisen ohjeen mukaan.
Hoitovälineet	Henkilökohtaiset hoitotar- vikkeet	Henkilökohtaiset hoitotar- vikkeet	Henkilökohtaiset hoitotar- vikkeet

Siivous	Kosketusvarotoimien mukaan	Kosketusvarotoimien mukaan	Erillisen ohjeen mukaan.
Oireisen syyhypotilaan hoito	Dg:n varmistaminen. Hoidetaan kahdesti viikon välein (permetriini tai ivermektiini kuten alla).	Dg ja hoito ihotautilääkärin ohjeen mukaan.	Dg:n varmistaminen mieluiten ihotautilääkärin toimesta. Potilaat hoidetaan kahdesti viikon välein kaksoishoidolla (sekä permetriini että ivermektiini). Henkilökunta hoidetaan kahdesti viikon välein joko permetriinillä tai ivermektiinillä.
Ennaltaehkäisevä hoito, kenelle Herkästi infektiolääkärin/hygieniahoitajan konsultaatio.	Samassa taloudessa asuvat. Vuodeosastopotilaan lähihoitoon (esim. kylvetys, asentohoito tai perusteellinen lääkärin kliininen tutkimus) ilman suojaimia osallistunut henkilökunta. Huonetovereille ei pääsääntöisesti ennaltaehkäisevää hoitoa. Sitä harkitaan, jos epäily toistuvista ihokosketuksista (esim. sekava ja levoton, vaelteleva syyhypotilas).	Samassa taloudessa asuvat. Ilman suojaimia hoitoon osallistunut henkilökunta. Huonetoverit. Jo kotiutuneet huonetoverit, jos altistumisesta alle 2kk ja oireeton.	Infektiolääkärin/ hygieniahoitajan konsultaatio Samassa taloudessa asuvat ja potilaan luona vierailleet omaiset Osaston koko henkilökunta. Kaikki osastolla epidemiaaikana olleet potilaat. Oireiset ja oireettomat pyritään hoitamaan yhtä aikaa infektiolääkärin ohjeen mukaan.
Ennaltaehkäisevän hoidon toteuttaminen	Kertahoito (permetriinivoide tai ivermektiini) Organisoidaan osastolta tai tth:sta käsin. Mieluiten mahdollisimman samanaikaisesti kaikille altistuneille. Altistuminen ei estä työssäoloa. Permetriinihoito (NIX): Pakkauksen ohjeen mukaan. Annetaan vaikuttaa 8-15 tuntia, jonka jälkeen se pestään pois vedellä ja saippualla. Ivermektiini (Stromectol, 3 mg tbl). Ei raskaana oleville Kerta-annos 0,2 mg/kg (60kg -> 12mg)		